

Степен орел *Aquila nipalensis*

Описание на вида

Редовно преминаващ при миграция през нашата страна вид. Единични птици се наблюдават в места с концентрация на едри грабливи птици. Видът в полет се различава трудно от кресливите орли и от царския орел, поради което посочените наблюдения са несъмнено абсолютен минимум и не отразяват изцяло миграцията на вида през страната.

Сн. Петър Янков, БДЗП

Степен на проученост, обзор на наличната информация и принос на проекта

Степния орел е регистриран в България рядко, основно по време на есенната миграция. Есенният прелет е от септември до ноември, а пролетният не е проучен (Симеонов и др., 1990). В периода 1979 до 2003 г. (с изключение на 1994, 1995, 1997 и 2000 г.) е регистрирана есенна миграция на вида в района на Атанасовското езеро, като за 24-годишния период са регистрирани числености до 4 (1979 г.) индивида за миграционен сезон (Michev et al., 2011), само в 4 от годините на проучване. През 2005 г. при проучването на есенната миграция в Източна България паралелно на 9 наблюдателни точки, степни орли са наблюдавани в района на Добруджа при Безводица (3 инд.) и в района на Провадия (1 инд.), като всички птици са наблюдавани през август. В периода от 2006 до 2010 г. започват да се провеждат проучвания на миграцията на птиците във връзка с инвестиционни интереси за изграждане на ветрогенератори, като проучванията са съсредоточени основно в Добруджа. При тези проучвания степен орел е наблюдаван при Хаджи Димитър, Пролез, Снягово, Добротич и Росица.

В Световния справочник на миграционните пътища на грабливите птици (Zalles, Bildstein, 2000) като място, където е наблюдаван степен орел е посочен курорта Албена.

Извън посочените по-горе райони, при случайни наблюдения на птици, степни орли са наблюдавани в Добруджа – местността Болата край Калиакра, до село Пролез, край Девня, при село Каменец, при село Тополчане (където птицата е стационарала в продължение на около 10 дни) и в района на Бургаските езера (2009 – 2 екз., 2011 – 1 екз. и 2012 г. – 3 екз.) (НБОИ, 2012).

Пролетната миграция на степния орел през България не е проучена. През пролетта е наблюдаван единствено в района на село Хаджи Димитър в Приморска Добруджа през 2006 г. Вероятно видът прелита над България в по-малък брой през пролетта, като същевременно е по-рядко регистриран и поради по-малкия брой проучвания на миграцията през този сезон.

В резултат на проучването на есенната и пролетната миграция в рамките на проекта „Минимизиране на рисковете за дивите птици“ в Северна България през 2011 г. са наблюдавани 2 индивида – 1 на наблюдателната точка при село Пленимир (2.10.2011 г.) и един в района на село Разград (11.8.2011 г.). И двете птици са наблюдавани в предобедните часове на деня, като при село Разград птицата е летяла ниско – на 60 м. височина, а в района на Пленимир птицата е летяла на 800 м височина. Птиците са поддържали основно направление на полета юг и юг-югозапад. По време на есенната миграция 2012 г. са наблюдавани 5 индивида – един на наблюдателната точка при село Преселенци (16.8.2012 г.), един на точката при село Росеново (Добруджа), 1 на Атанасовско езеро (22.09.2012 г.) и два в района на село Равнец (20.08 и 3.9 2012 г.). Две от птиците са наблюдавани сутринта, две по обяд към 12 часа и една към 15 часа. Три от птиците са летели до 200 м. височина, а останалите две между 300 и 400 м. По време на проучването на пролетната миграция през 2012 г. в Южна България и Добруджа видът не е наблюдаван.

Фиг. 69 Степен орел, наблюдаван при Равнец по време на полевите проучвания на есенната миграция през 2012 г. (сн. Петър Янков)

Характеристика на миграцията

Много рядък по време на есенна и пролетна миграция. Наблюдавани са 4 индивида, което е максималният брой отчетени птици на едно място през един полев сезон (Michev et al., 2011), но това наблюдение е регистрирано през 1979 г. Общо 5 птици (2 в Добруджа и 3 в района на Бургас) са наблюдавани през 2012 г. С най-голяма повтораемост видът е наблюдаван в Добруджа, по-рядко е наблюдаван в района на Бургас и има единично наблюдение при село Разград – Западната Дунавска равнина. През пролетта е отчитан само веднъж. Следва да се отбележи, че вероятно част от прелитащите птици остават нерегистрирани поради значителната прилика на вида с някои многобройни мигранти като малкия креслив орел.